

ЗАКОНОТВОРЧІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НАСЛІДКІВ УКЛАДАННЯ УГОД ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

LEGISLATIVE INITIATIVES AIMED AT REFORMING THE CRIMINAL LEGAL CONSEQUENCES OF ENTERING INTO A PLEA AGREEMENT FOR CORRUPTION CRIMINAL OFFENSES

Євдокімова О.В., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри кримінального права

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У статті здійснено критичний аналіз Проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо підвищення ефективності укладення угод про визнання винуватості» (реєстр. № 11340 від 14.06.2024 р.). Встановлено, що цим документом пропонується доповнити Кримінальний кодекс України (далі – КК) статтею 69-2, у якій закріпити спеціальні правила призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом, за наслідками укладення угоди про визнання винуватості за корупційні кримінальні правопорушення та кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією. Також ч. 2 ст. 75 КК доповнюється приписом, згідно з яким у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, суд приймає рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням у випадку затвердження угоди про визнання винуватості, якщо сторонами цієї угоди узгоджено звільнення від відбування покарання у виді позбавлення волі на строк не більше восьми років або іншого більш м'якого покарання і при цьому сторонами угоди узгоджено звільнення від відбування покарання з випробуванням. Проектом пропонується у ч. 3 ст. 53 КК закріпити положення, відповідно до якого виключно щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, суд може ухвалити вирок, яким затверджує угоду про визнання винуватості, і призначити узгоджене сторонами додаткове покарання у виді штрафу у випадках, коли таке покарання не передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини КК.

Водночас, системний аналіз запропонованих змін та доповнень до КК свідчить, що цей проект закріплює можливість звільнення від відбування покарання з випробуванням осіб, які вчинили корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення, незалежно від тяжкості вчиненого ними діяння, що в українських реаліях буде сприйматися і громадськістю, і політикумом як уникнення корупціонерами кримінальної відповідальності.

Ключові слова: закон про кримінальну відповідальність, призначення покарання, звільнення від покарання, корупційні кримінальні правопорушення, угода про визнання винуватості, штраф, погашення судимості.

The article provides a critical analysis of the Draft Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal Code of Ukraine and the Criminal Procedural Code of Ukraine on Increasing the Efficiency of Plea Agreements" (reg. No. 11340 dated 14.06.2024). It has been established that this document proposes to add Article 69-2 to the Criminal Code of Ukraine, in which special rules for the imposition of a milder punishment than provided for by law, following the conclusion of a plea agreement for corruption criminal offenses and criminal offenses, related to corruption. Also part 2 of Art. 75 of the Criminal Code is supplemented by a provision according to which in criminal proceedings regarding corruption criminal offenses and criminal offenses related to corruption, the court makes a decision on exemption from serving a sentence with probation in the event of approval of a plea agreement, if the parties to this agreement have agreed on exemption from serving a sentence in the form of imprisonment for a term of no more than eight years or another milder punishment and at the same time the parties to the agreement have agreed on an exemption from serving a sentence with probation. The project proposes in Part 3 of Art. 53 of the Criminal Code to enshrine a provision according to which, exclusively in relation to corruption criminal offenses and criminal offenses related to corruption, the court may issue a verdict approving a plea agreement and impose an additional penalty agreed upon by the parties in the form of a fine in cases where such a penalty not provided for in the sanction of the article (sanction of part of the article) of the Special Part of the Criminal Code.

At the same time, a systematic analysis of the proposed changes and additions to the Criminal Code shows that this project establishes the possibility of exemption from serving a sentence with probation for persons who have committed corruption and corruption-related criminal offenses, regardless of the severity of the act committed by them, which will be perceived in Ukrainian realities both the public and the political community as the avoidance of criminal responsibility by corrupt officials.

Key words: law on criminal responsibility, sentencing, exemption from punishment, corruption criminal offenses, plea agreement, fine, expungement of criminal record.

Постановка проблеми. На початку 2024 р. соціологічною компанією Info Sapiens за підтримки Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) було проведено експертне опитування щодо оцінки рівня корупції в Україні з метою отримання об'єктивних оцінок представників антикорупційного експертного сектору України щодо динаміки рівня корупції в Україні та ефективності реалізації державної антикорупційної політики. У ході цього опитування були отримані результати зрізу думок фахівців, які є достатньо обізнаними з питань формування, реалізації та аналізу антикорупційної політики, здатні надавати достатньо релевантну оцінку стану ситуації з корупцією в Україні.

Більше половини (55%) представників антикорупційного середовища визнають суттєву поширеність корупції в Україні. За їх оцінками цей рівень за 5-бальною шкалою становить 3,86. Відповідно до отриманих результатів, на думку експертів, політична корупція на найвищому

рівні (наприклад, в Уряді чи у Верховній Раді України) є найбільш серйозною проблемою для України. Це визнає 86% експертів. Про високі показники корупції в бізнесі зазначили 80% опитаних. У повсякденному житті рівень побутової корупції, на думку експертів, становить 43% [1].

За даними міжнародної організації Transparency International індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index, CPI) в Україні у 2023 році становив 36 балів зі 100 можливих. Сусідами України зі схожим рейтингом є: Алжир, Бразилія, Сербія. На один бал Україну випереджають Албанія, Аргентина, Гамбія, Ефіопія та Замбія, які мають по 37 балів. А на бал менше, ніж Україна – 35, отримали Боснія і Герцеговина, Домініканська Республіка, Єгипет, Непал, Панама, Сьєрра-Леоне та Таїланд [2].

Порівняно з 2022 роком ці показники України виростили на 3 бали, що є одним із найкращих результатів за минулий рік у світі. У той же час незважаючи на ці результати,

Україна все ще посідає досить низькі позиції у цьому рейтингу. У зв'язку з цим протидія корупції в політичній, економічній, соціальній та інших сферах суспільного життя на сьогодні є одним з найважливіших завдань для України. Саме тому прагнення законодавця до вдосконалення механізму кримінально-правової протидії корупції є цілком виправданим. Черговою спробою у цьому аспекті став «Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо підвищення ефективності укладення угод про визнання винуватості» № 11340 від 14 червня 2024 р (далі – проект № 11340).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідження проблем протидії корупційним проявам зробили: В. М. Бурдін, А. А. Вознюк, Ю. В. Гродецький, С. М. Гусаров, Н. О. Гуророва, З. А. Загинець-Заболотенко, О. О. Дудоров, К. П. Задоя, В. М. Киричко, М. І. Мельник, А. В. Мовчан, В. О. Навроцький, В. І. Осадчий, Ю. А. Пономаренко, В. Я. Тацій, В. М. Трепак, В. І. Тютюгін, М. І. Хавронюк, М. В. Шепітько та ін. Проте через новизну останніх законодавчих ініціатив, спрямованих на внесення змін та доповнень до механізму кримінально-правової протидії корупції, виникла потреба у науковому їх аналізі.

Метою статті є критичний аналіз положень проекту закону № 11340, яким пропонується внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо підвищення ефективності укладення угод про визнання винуватості.

Вклад основного матеріалу. Аналіз положень проекту № 11340 свідчить, що всупереч багаторічній державній політиці у сфері протидії корупції, у цьому документі пропонується послабити кримінально-правовий вплив на осіб, які вчинили корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення. При цьому така кардинальна зміна вектору державної антикорупційної політики відбувається в умовах збройної агресії проти України; на тлі за весь час існування Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури резонансних викриттів «топкорупціонерів», серед яких чинні і колишні народні депутати, судді Верховного Суду, заступники Міністрів, інші службові особи та представники бізнесу [3]; незважаючи на рекомендації Європейської комісії щодо посилення заходів боротьби з корупцією; а головне ігноруючи вплив стану корупції в Україні на формування її позитивного іміджу на міжнародній арені.

Системний аналіз положень проекту дозволяє зробити висновок, що єдиною метою впровадження задекларованих у ньому змін, є прагнення авторів цього документу надати можливість особам, які вчинили корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення, уникнути справедливого покарання.

1. Так, проектом пропонується передбачити можливість призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом, для випадків укладення угоди про визнання винуватості за корупційні кримінальні правопорушення та кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією (ст. 69-2 проекту). Відповідно до змісту запропонованої ст. 69-2 екстраординарне пом'якшення покарання може бути застосовано у цих випадках тільки щодо одного виду основного покарання – позбавлення волі. При цьому недоліком положень цієї статті є відсутність вказівки на мінімальний розмір позбавлення волі, який може бути узгоджений сторонами угоди про визнання винуватості. У зв'язку з цим це створює підґрунтя для неоднозначного їх тлумачення на практиці та визнання можливості узгодження сторонами такої угоди позбавлення волі у розмірі нижчим за 1 рік, який встановлений у ст. 63 КК.

2. Крім цього, у ч. 2 ст. 69-2 проекту пропонується встановити заборону щодо звільнення від відбування пока-

рання з випробуванням особам, які узгодили більш м'яке покарання. Перш за все, зміст ч. 2 ст. 69-2 проекту не відповідає вимогам Закону України від 24 серпня 2023 року № 3354-IX «Про правотворчу діяльність», а саме правилам юридичної техніки, згідно з якими до статті КК повинні включатися лише ті положення, що стосуються її предмета регулювання [4]. Ст. 69-2 проекту присвячена питанням призначення покарання, тому включення до її змісту приписів, які стосуються звільнення від відбування покарання з випробуванням (ч. 2 ст. 69-2 проекту) є необґрунтованим. До того ж встановлення такої заборони повністю ігнорує правову природу цих двох інститутів: призначення покарання та звільнення від його відбування. Значення призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом за вчинене, полягає у наданні можливості суду призначити необхідне і достатнє покарання, у випадках, коли покарання, передбачені в межах санкції, за ступенем своєї суворості не відповідають індивідуальному ступеню тяжкості конкретного кримінального правопорушення. У свою чергу підставою звільнення від відбування покарання з випробуванням є недоцільність відбування засудженим призначеного покарання у зв'язку із його здатністю до самокерованої правомірної поведінки. Отже, підстави для екстраординарного пом'якшення покарання, а саме його призначення з виходом за мінімальні межі санкції, та звільнення від відбування покарання з випробуванням є різними. У зв'язку з цим не виключається можливість їх одночасного застосування, що додатково свідчить про необґрунтованість заборони, передбаченої у проекті ч. 2 ст. 69-2.

3. Останнє зауваження хоча і є суттєвим, проте не є визначальним. Головне зауваження ґрунтується на системному аналізі положень ст. 69-2, ч. 2 ст. 75 проекту та чинних приписів КК. У проекті пропонується закріпити можливість застосування звільнення від відбування покарання з випробуванням у разі узгодження сторонами угоди про визнання винуватості покарання у виді позбавлення волі на строк не більше 8 років або іншого більш м'якого покарання. Тобто, якщо особи, які вчинили інші кримінальні правопорушення, можуть розраховувати на звільнення від відбування покарання з випробуванням, виключно за умови, якщо ними узгоджене покарання у виді: а) виправних робіт, б) службового обмеження для військовослужбовців, в) обмеження волі, а також в) позбавлення волі на строк не більше п'яти років (ч. 1, 2 ст. 75 КК), то для корупціонерів автори проекту взагалі не передбачають жодних обмежень щодо виду покарання. Таким чином останні можуть претендувати на таке звільнення у разі узгодження будь-якого виду основного покарання, у тому числі штрафу або позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, тощо.

Крім цього, можливість звільнення від відбування покарання з випробуванням ініціатори таких змін допускають навіть у разі узгодження строку позбавлення волі у розмірі до 8 років, у той час як для інших засуджених цей строк залишається на рівні 5 років. Постає питання: чим викликані такі преференції для корупціонерів?

Да й це не головне. Важливо те, що майже в усіх санкціях статей Особливої частини КК, передбачених за корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення (за винятком ч. 3 ст. 262 та ч. 4 ст. 410 КК), мінімум позбавлення волі встановлений у розмірі нижчим від 8 років або на його рівні. Останнє стосується тільки санкції ч. 4 ст. 368 КК, у якій покарання у виді позбавлення волі передбачено строком від 8 до 12 років. Таким чином, усі ці задекларовані авторами проекту положення ч. 2 ст. 69-2 щодо заборони нібито подвійного пом'якшення відповідальності корупціонерам, не мають жодного сенсу, оскільки сторони угоди про визнання винуватості і без допомоги ст. 69-2 можуть за корупційні та пов'язані

з корупцією кримінальні правопорушення узгодити покарання у виді позбавлення волі строком до 8 років включно в межах будь-якої санкції. Безумовно, узгодження позбавлення волі, навіть у такому розмірі, виявляється більш сприятливим для корупціонера, оскільки відкриває шлях до уникнення реального відбування цього покарання. Мабуть не варто наголошувати на тому, що реальне відбування позбавлення волі, навіть призначене у розмірі нижчому за мінімум санкції, є більш несприятливим наслідком для винної особи, ніж її звільнення від реального відбування позбавлення волі, хоча й призначеного у розмірі 8 років.

Таким чином, зазначенні зміни до ст. 75 КК створюють можливість звільнення від відбування покарання з випробуванням у разі укладення угоди про визнання винуватості за будь-яке корупційне або пов'язане з корупцією кримінальне правопорушення, тобто незалежно від його ступеня тяжкості. Таким чином, навіть для випадків отримання неправомірної вигоди поєднане з її вимаганням (ч. 3 ст. 368 КК) або отримання неправомірної вигоди в особливо великому розмірі службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище (ч. 4 ст. 368 КК) проєкт передбачає можливість звільнення від відбування покарання з випробуванням. У зв'язку з цим постає питання: про яке превентивне значення закону про кримінальну відповідальність може йти мова, якщо запропоновані зміни гарантують уникнення реального відбування покарання будь-якому корупціонеру, який уклав угоду про визнання винуватості у кримінальному провадженні? Чи здатна така безкарність корупціонерів сприяти зниженню рівня корупції в Україні?! Уявляється, що такі новації навпаки є підґрунтям для збільшення ризиків корупційних проявів в органах правоохоронної та судової діяльності.

4. Усі інші зміни та доповнення, які автори цього документу пропонують включити до КК, є декларативними та не можуть бути застосовані на практиці. Перш за все, це стосується можливості у разі укладення угоди про визнання винуватості призначити штраф як додаткове покарання на підставі ст. 77 КК, якщо в санкції за вчинене його не було передбачено як додаткове.

Дійсно, відповідно до чинної редакції ст. 77 КК, у разі звільнення від відбування покарання з випробуванням може бути призначено додаткове покарання у виді штрафу. Проте, навіть у цих випадках, в силу приписів ч. 3 ст. 53 КК, штраф може бути призначений лише за умови, якщо він у відповідній санкції статті Особливої частини КК безпосередньо передбачений як додаткове покарання.

Автори проєкту пропонують у ч. 3 ст. 53 КК закріпити можливість призначення штрафу як додаткове покарання у разі укладення угоди про визнання винуватості для випадків, якщо його не було передбачено у санкції за вчинене діяння. Уявляється, що саме з метою прикриття впровадження безкарності корупціонерів, а саме у зв'язку із закріпленням можливості їх необмеженого звільнення від відбування покарання з випробуванням, автори проєкту пропонують встановити «захмарні» розміри штрафу для цих ситуацій у ч. 3 ст. 53 КК. Тим самим нібито підкреслюючи: да, корупціонер може бути звільнений від реального відбування основного покарання, проте це не означає, що він уникає покарання. До нього можна застосувати штраф, як додаткове покарання, навіть, якщо останній не було передбачено у санкції. Тому, незважаючи на звільнення від відбування основного покарання з випробуванням, корупціонер нібито не залишається безкарним.

Проте усі ці новації до ч. 3 ст. 53 КК є декорацією чи декларацією, тобто «замилуванням очей». Насправді проєкт не вносить суттєвих змін до правил призначення штрафу як додаткового покарання, передбачених до ч. 3 ст. 53 КК.

Так, проєктом пропонується виключити із ч. 3 ст. 53 КК слово «лише». Лінгвістичне значення слова «лише» поля-

гає у приверненні уваги читача до певного виразу, воно уживається для виділення певної інформації. Тому виключення його із ч. 3 ст. 53 КК не змінює зміст її положень. Так, за його відсутності зміст положень ч. 3 ст. 53 КК буде полягати у наступному: «Штраф як додаткове покарання може бути призначений тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу». Отже, внаслідок запропонованих змін, а саме виключення слова «лише», зміст правил призначення штрафу як додаткового покарання не змінюється. Останнє обумовлюється залишенням без змін виразу: «коли його спеціально передбачено» в санкції та відсутності у цих положеннях будь-якої вказівки на можливість існування виключення з цього правила. Отже, незважаючи на відсутність слова «лише», зміст зазначених положень залишається незмінним і полягає у тому, що штраф може призначатися як додаткове покарання, якщо він безпосередньо передбачений у відповідній санкції. У свою чергу відсутність будь-яких вказівок на можливі виключення з цього правила надають цим правилам ознак загального характеру, тобто вони поширюються у тому числі, і на випадки призначення судом покарання, узгодженого сторонами угоди про визнання винуватості.

У зв'язку з цим усі інші доповнення ч. 3 ст. 53 КК, а саме пропозиції щодо закріплення розмірів штрафу, який призначається у разі укладення угоди про визнання винуватості, за умови, якщо його не було передбачено у відповідній санкції, з точки зору юридичної техніки породжують колізію кримінально-правових норм та не відповідають вимогам п. в, е ч. 1 ст. 34 ЗУ «Про правотворчу діяльність» [4]¹. Так, відповідно до вимог цього закону норми права викладаються у нормативно-правовому акті послідовно та взаємоузгоджено (кожна наступна норма права повинна несуперечливо впливати з попередньою); викладення норм права здійснюється з урахуванням коректного співвідношення цілого і його частини.

Що ж стосується ситуації, якщо такі доповнення все ж таки будуть ухвалені та набудуть чинності, то практика постане перед питанням подолання такої колізії. Разом з тим, відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), неоднозначність законодавства, його колізійність, тобто відсутність в національному законодавстві необхідної чіткості та точності, які передбачають можливість різного тлумачення законодавчих приписів, порушує вимогу «якості закону». У таких випадках національні органи зобов'язані застосувати найбільш сприятливий для осіб підхід [5].

Отже, у цих випадках суд змушений буде надавати пріоритет приписам ч. 3 ст. 53 КК, які забороняють застосовувати штраф, якщо його не було передбачено як додаткове у відповідній санкції. У зв'язку з цим суд не зможе призначити штраф, якщо його як додаткове не було передбачено у відповідній санкції, навіть якщо сторона угоди про визнання винуватості дійшли згоди про його застосування.

5. Окрім зазначеного, положення проєкту, що закріплюють граничні розміри штрафу як додаткового покарання, який пропонується призначити у разі укладення угоди про визнання винуватості за корупційні делікти, за умови, що його не було передбачено у відповідній санкції за вчинене, не узгоджуються з загальними правилами застосування штрафу, передбаченими у ч. 2 ст. 53 КК. Відповідно до ч. 2 ст. 53 КК, яка закріплює граничні розміри штрафу, у тому числі як додаткового покарання, останній може призначатися у розмірі: а) від 30 до 50 000 НМДГ або б) визначеному в санкціях статей Особливої частини КК. Інших правил визначення розміру штрафу або його розмірів у чинній ч. 2 ст. 53 КК не передбачено. При цьому проєктом також не пропонується будь-яких

¹ Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>

змін до ч. 2 ст. 53 КК. Звідси, впровадження наведених змін призведе ще дооднієї колізії у КК, а саме приписів ч. 2 ст. 53 та ч. 3 ст. 53 КК, що, як вже було зазначено, відповідно до практики ЄСПЛ є істотним порушенням вимог «якості закону».

6. Декларативність доповнень до ст. 53 КК полягає також у тому, що проектом пропонується передбачити, що суд може ухвалити вирок, яким затверджує угоду про визнання винуватості, і призначити узгоджене сторонами додаткове покарання у виді штрафу у випадках, коли таке покарання не передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини КК у межах від 20000 НМДГ до 120000 НМДГ – у разі вчинення кримінального проступку. Водночас, відповідно до положень 4.3.1. Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки [6] та чинних положень КК жодне з корупційних кримінальних правопорушень не належить до категорії кримінальних проступків. У той же час поява таких положень у проєкті може опосередковано свідчити про закладання у ст. 53 КК підґрунтя для віднесення у майбутньому корупційних деліктів до категорії кримінальних проступків. Відповідно до чинних положень КК за останні не призначається позбавлення волі (ч. 2 ст. 12 КК), а судимість погашається самим фактом відбування призначеного покарання (п. 2-1 ст. 89 КК).

7. Проектом також пропонується розширити перелік додаткових покарань, які можуть призначатися у разі звільнення від відбування покарання з випробуванням (ст. 77 КК), за рахунок включення до нього конфіскації майна. Водночас, відповідно до приписів ст. 77 КК призначення додаткових покарань у цих випадках – є правом, а не обов'язком суду, а також сторін укладення угоди про визнання винуватості. Тому розраховувати на те, що сторони угоди про визнання винуватості будуть узгоджувати можливість конфіскації майна, навіть, якщо вона передбачена у санкції відповідної статті Особливої частини КК, є досить ілюзорним. До речі, це зауваження стосується й штрафу. Навіть, якщо штраф передбачений як обов'язкове додаткове покарання у санкції, тим більше якщо він взагалі відсутній у санкції за вчинене, застосування його у разі звільнення від відбування покарання з випробуванням є правом, а не обов'язком як суду, так і сторін угоди у кримінальному провадженні. Проте, проектом жодних змін щодо порядку застосування додаткових покарань у разі укладення угоди про визнання винуватості за корупційні делікти із звільненням від відбування покарання з випробуванням, не вноситься. Звідси, погоджуватися на застосування штрафу при укладенні такої угоди є правом корупціонера, а не його обов'язком.

8. Положення ст. 77 КК є загальними та застосовуються у разі застосування звільнення від відбу-

вання покарання з випробуванням не тільки на підставі ч. 2 ст. 75 КК, тобто у разі укладення угоди у кримінальному провадженні, а й при судовому розгляді кримінального провадження у загальному порядку (ч. 1 ст. 75 КК). Разом з тим, якщо за чинної редакції ст. 77 КК конфіскація майна при застосуванні ст. 75 КК не могла бути призначена, навіть якщо вона була передбачена як обов'язкове додаткове покарання у санкції за вчинене [7], то внаслідок таких змін суд навпаки наділяється повноваженнями щодо її застосування. Звідси, якщо у разі укладення угоди у кримінальному провадженні із погодженням звільнення від відбування покарання з випробуванням, сторони такої угоди повинні дійти згоди про застосування конфіскації майна, яку потім призначить суд, то для випадків звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ч. 1 ст. 75 КК заборона застосування конфіскації майна перетворюється у дискреційне повноваження суду, тим самим суттєво погіршується становище осіб, які вчинили інші кримінальні правопорушення. Таким чином, фактично замість посилення кримінальної відповідальності корупціонерів, цей проєкт погіршує становище осіб, які вчинили інші кримінальні правопорушення та не уклали угоди у кримінальному провадженні.

9. Доповнення проектом ст. 89 КК положенням, згідно з яким для усіх осіб, які вчинили корупційні та пов'язані з корупцією делікти та уклали угоду про визнання винуватості із звільненням від відбування покарання з випробуванням, пропонується передбачити єдиний строк погашення судимості на рівні 6 років – взагалі не відповідає принципу диференціації кримінальної відповідальності, на яку базуються усі норми кримінального права, у тому числі строки погашення судимості, передбачені у ст. 89 КК.

Висновки. Таким чином, «Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо підвищення ефективності укладення угод про визнання винуватості» № 11340 від 14 червня 2024 р. не відповідає принципам «якості закону» та диференціації кримінальної відповідальності. Він є безпрецедентним випадком намагання впровадити зміни до КК України, спрямовані на послаблення боротьби з корупцією в країні, а також створення додаткових корупційних ризиків. Складається враження, що автори цього документу намагаються питання застосування кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення перевести з публічно-правової сфери, коли повний розгляд справи відбувається в судовому засіданні, у приватну площину, коли головна домовленість між корупціонером і прокурором здійснюється не публічно, а функція суду обмежуються лише затвердженням чи незатвердженням результатів такої домовленості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Корупція в Україні 2023: погляд та оцінки експертів Київ, 2024. URL: <https://nazk.gov.ua/pdfs/?file=/wp-content/uploads/Pages/7f2c7f2cd35c7b9306cfa75dff9950b6e2dfebddc51224dabb89c42d314f704c233e2780115.pdf>
2. Індекс сприйняття корупції. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/>
3. НАБУ і САП демонструють потужні результати у другому півріччі 2023 року. URL: <https://reports.nabu.gov.ua/investigations/>
4. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
5. Справа «Щокін проти України» (Заява № 23759/03 та № 37943/06). Рішення від 14 жовтня 2010 року. *Європейський суд з прав людини*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_858?find=1&text=%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%BE#w1_3
6. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022. № 2322-IX. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF#w1_1
7. Ухвала колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 16 серпня 2018 р. у справі № 183/163/14 (провадження № 51-3549 км 18). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76054009>